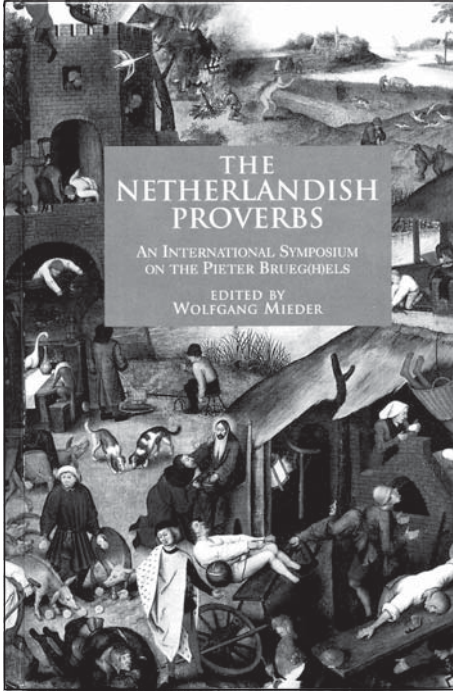

Supplement Series of *Proverbium*, Yearbook of International Proverb Scholarship, vol. 16: The Netherlandish Proverbs: An International Symposium on the Pieter Brueg(h)els. Edited by Wolfgang Mieder. Burlington, Vermont: The University of Vermont, 2004. – 241 p.

Be galo malonu imti į rankas šį puikiai parengtą, gausiai iliustruotą leidinį – straipsnių rinkinį, publikuotą po 2004 m. pavasarį Vermonto (JAV) universitete vykusio tarptautinio simpoziumo, kur iš viso pasaulio suvažiavę žinomi folkloristai, meno istorikai, kultūrologai įvairiais aspektais nagrinėjo Piterio Breigelio Vyresniojo* 1559 m. nutapytą

* P. Breigelis Vyresnysis (*P. Bruegel The Elder, Brueghel, Breughel*; ~1525–1569), vadintas Mužikiškuoju, – Nyderlandų pasaulietiškosios tapybos mokyklos pradininkas ir, ko gero, vienas žymiausių XVI a. flamandų dailininkų. Mokėsi Antverpene, tobulinosi Italijoje. Mažai tepaveiktas italų dailės, plėtojo vietinės dailės tradicijas, ypač H. Boscho. Sukūrė piešinių ir raižinių (*Septimios didžiosios nuodėmės, Septimios dorybės*), tapė Biblijos siužetais (*Babelio bokštas, Kryžiaus nešimas*), valstiečių gyvenimo temomis (*Vaikų žai-*

paveikslą *Nyderlandų priežodžiai* bei vėliau dailininko sūnaus Breigelio Jaunesniojo ir jo dailininkų cecho nutapytas *Nyderlandų priežodžių* kopijas. *Nyderlandų priežodžiai* yra žinomiausias, įdomiausias, daugiausia tyrinėtojų dėmesio sulaukęs ir pats mįslingiausias iš visų P. Breigelio paveikslų, kuriuose jis vaizdavo įvairias patarles, priežodžius bei frazeologinius posakius. Tyrinėtojai šiame paveiksle suskaičiuoja daugiau kaip šimtą įvairių metaforinių posakių, pavaiduotų tiesiogine prasme, t. y. pagal frazės tekstą, o ne pagal semantiką. Simpoziumo dienomis buvo atidaryta paroda, kurioje mokslininkams ir visuomenei buvo pristatyta viena iš išlikusių *Nyderlandų priežodžių* kopijų (1610), iki šiol saugota asmeninėje Adelės ir Herberto J. Klapperių kolekcijoje. Manoma, kad *Nyderlandų priežodžių* kopijų būta apie dvidešimt.

Rinkinyje skelbiamos pagal simpoziumo pranešimus parengtos studijos, kuriose itin daug dėmesio skiriama paveiksle vaizduojamų patarlių, priežodžių bei frazeologinių posakių identifikavimo problemoms, išsamiai nagrinėjami konkretūs įvaizdžiai, simboliai, taip pat aptariamas kultūrinis kontekstas ir Breigelio Vyresniojo kūrybos laikotarpis,

dimai, Valstiečių vestuvės, Valstiečių šokis), liaudies kūrybos motyvais (serija *Priežodžiai*). P. Breigelio kūriniai, ypač buitinio žanro, dažnai moralizuojamojo pobūdžio, smerkiantys žmonių ydas, juose susipynęs humoras, lyrizmas ir tragizmas. Paveikslams būdinga detalių gausa, ryškus koloritas, apibendrintos formos.

P. Breigelis Jaunesnysis (*P. Bruegel The Younger*; 1564–1638), vadintas Pragariškuoju, – vyresnysis iš dviejų P. Breigelio sūnų. Geriausiai žinomas kaip savo tėvo darbų kopijuotojas ir interpretuotojas. Yra nutapęs realinės tematikos paveikslų (ciklas *Kryžiaus nešimas*), pragaro scenų (pagal: *Aleksandras Indriulaitis*. Bruegel Pieter. – Visuotinė lietuvių enciklopedija, t. 3. Vilnius, 2003, p. 526).

ir tuo metu, kai tėvo kūrinį kopijavo ir sa-
vaip interpretavo Breigelis Jaunesnysis, ap-
žvelgiamatarlių ikonografijos tradicijos rai-
da nuo seniausių laikų iki šių dienų.

Įvadinėje leidinio dalyje simpoziumo or-
ganizatorius bei leidinio parengėjas, tarptau-
tinio masto paremiologas, Vermonto univer-
sitetu profesorius Wolfgangas Miederis gy-
vai pasakoja apie ganėtinai ilgą kelią nuo
tokio renginio idėjos užuomazgų tuomet, kai
jis pats ėmėsi tirti patarlių ikonografijos tra-
dicijas, iki tos dienos, kai Breigelio garsiojo
paveikslo kopija pristatyta Vermonto studen-
tams, visuomenei ir į simpoziumą suvažia-
vusiems mokslininkams.

Alanas Dundesas straipsnyje „*Kaip toli
obuolys rieda nuo obels?*“ Piterio Breigelio
Jaunesniojo *Nyderlandų priežodžiai*⁴, be ki-
tų labai įdomių temų, nagrinėja dvi folklo-
ristams itin aktualias problemas – Breigelio
Vyresniojo paveiksle bei jo sūnaus kopijoje
vaizduojamų patarlių identifikavimą ir in-
terpretavimą. Nei identifikuoti, nei tuo labiau in-
terpretuoti Breigelio paveiksle pavaizduotus
priežodžius bei patarles nėra lengva. Skirtin-
gai nuo vaizdinguosius posakius piešusių
pirmtakų, Breigelis drobėje nepateikia teks-
tų ir atspėti, kas pavaizduota, paliekama žiū-
rovui. Ko gero, kiekvieną, bent kiek išmanantį
liaudies frazeologiją, nejučiomis apima noras
surasti kuo daugiau žinomų įvaizdžių net
ir tada, jei prieš akis turi nedidelę paveik-
slo reprodukciją. Bandant nustatyti, kokios pa-
tarlės, priežodžiai ar kitokie metaforiniai
posakiai nutapyti paveiksle, neišvengiamai su-
siduriama su šaltinių problema. Straipsnyje
A. Dundesas diskutuoja su M. A. Sullivan* bei
kitais tyrinėtojais, manančiais, kad Breigeliui
artimesni buvę ne tautosakiniai, o klasiki-
niai – lotyniški ir graikiški variantai. Moksli-
ninko teigimu, kaip tik tautosaka esanti aukš-
tosios kultūros šaltinis, o ne atvirkščiai; tai,
kad dailininkui artimesnė buvusi tautosakinė
medžiaga, matyti iš konkrečių įvaizdžių pa-

veiksle, pavyzdžiui, bibliam posakiui apie
kiaulę ir perlus pavaizduoti Breigelis pasiren-
ka tautosakinį variantą (paveiksle pavaizduoti
ne perlai, o rožės).

Kaip vieną svarbiausių įvaizdžių A. Dun-
desas analizuoja praskėstose žirklose nutapyta
akį. Jo manymu, ši įvaizdį tiesiog būtina iš-
nagrinėti, jei norime apskritai suprasti Breige-
lio *Nyderlandų priežodžius*, nes nei paveik-
slo, kaip visumos, nei atskirų įvaizdžių dažnai
niekaip neišsina aiškinti vienareikšmiškai. Ty-
rinėtojai akies žirklose paprastai arba visai ne-
įžiūrėdavo, arba šį įvaizdį aiškino klaidin-
gai. Pasak A. Dundeso, šitai turėtų reikšti mirk-
telėjimą, kai žmonės sąmokslškai pamerkia
vienas kitam akį. Dailininkas tarsi mirkteli
publikai, tikėdamasis, jog ši supras, kad tai,
ką jis nutapė, tėra apgavystė, kad tai netikra.
Breigelis Vyresnysis ir jo sūnus daugybę me-
taforų nutapė tiesiogine prasme ir tyčia labai
žaismingai. Mirktelėjimas turėtų įspėti, jog ne
viskas yra taip, kaip atrodo.

Nagrinėdamas paveikslo daugiareikš-
miškumą, A. Dundesas aptaria ir svarbiausių
paveikslo sceną, kuriai dėmesio skiria kone
visi tyrinėtojai, – jauna moteris gaubia pagy-
venusį vyrą mėlynu apsiaustu. Tai vadinama-
sis mėlyno apsiausto įvaizdis, irgi turintis dvi-
gubą prasmę. Mėlyna spalva tradiciškai sie-
jama su Mergele Marija, o viena iš mėlynos
spalvos konotacijų yra dorumas. Antra vertus,
mėlynas apsiaustas reiškia neištikimybę, ir taip
reiškia užuomina, kad žmona apgaudinėjan-
ti savo vyrą. Šiam įvaizdžiui semantiškai arti-
mas yra pasaulio aukštyn kojomis įvaizdis.

Kalbėdamas apie kitą tautosakinės anali-
zės etapą – interpretavimą – autorius apgailė-
tauja, kad labai dažnai folkloristai jį pamiršta
ir tenkinasi tuo, jog nustato, kokios patarlės ar
priežodžiai pavaizduoti. Interpretuojant patar-
lę mėginama įimti jos prasmę. Taigi ką reiškia
Nyderlandų priežodžiai, kokia paveikslo
prasmė ar prasmės? Autoriaus manymu, šioje
srityje neveiklūs ne tik folkloristai, bet ir
meno istorikai. Pastarieji paprastai aprašo to
laikotarpio istorinį foną, pamini keletą daili-
ninko biografijos detalių, tačiau nekiek tepa-
sako, ką tas paveikslas galėtų reikšti. Išsamiai
aptaręs jau minėtą pasaulio aukštyn kojomis

* *Margaret A. Sullivan*. Bruegel's Proverb
Painting: Renaissance Art for a Humanist Au-
dience. – *Wise Words: Essays on the Proverb*. Edi-
ted by Wolfgang Mieder. New York & London,
1994, p. 253–295.

įvaizdį (svarstoma, ar jis galėtų atspindėti bendrą paveikslą idėją; gal tai joks filosofinis motyvas, o tiesiog pavaizduotas vienas vaizdin-gasis posakis iš daugelio), autorius kelia mintį, jog Breigelis, liaudies metaforas nutapęs „pažodžiui“, savo paveiksle vaizduoja ne išmintį, bet pasaulio kvailybę – juk patarlėmis reiškiami išmintis yra reliatyvi, o pažodinis metaforos interpretavimas baigiasi apsikvailinimu (autorius primena tikro kvailio motyvą pasakose, kai kvailys pajuokavimą supranta tiesiogine prasme).

Dar viena iš straipsnyje nagrinėjamų proble-mų – psichoanalizės taikymas aiškinantis Breigelio nutapytų įvaizdžių prasmę ir apskri-tai šio metodo tinkamumas meno kūriniam interpretuoti.

Pagaliau nemaža dėmesio skirta vadina-mosioms analinėms, skatologinėms metafo-roms ir Breigelio Vyresniojo, ir Jaunesniojo kū-ryboje. Mokslininkas atkreipia žvilgsnį į tuos skatologinius įvaizdžius, kurie yra tik Brei-gelio Jaunesniojo tapytose kopijose, ir bando aiškintis, dėl kokių priežasčių tie įvaizdžiai at-sirado. Po daugybės pavyzdžių ir iliustracijų A. Dundesas teigia, jog „yra pagrindo daryti išvadą, kad apatinės kūno dalies akcentavi-mas *Nyderlandų priežodžiuose* yra pastovaus Breigelio kūrybos modelio dalis“, ir išreiš-kia viltį, jog tai pripažins ir meno istorikai.

Margaretos A. Sullivan (JAV), meno is-torikės, šiaurės kraštų Renesanso specialis-tės, parašiusios svarių P. Breigelio Vyresnio-jo kūrybos tyrinėjimų, straipsnyje „*Muti Ma-gistri* (‘*Tylieji mokytojai*’): ką sužinome iš tėvo ir sūnaus Breigelių“ lyginamas paveikslas originalas bei kone po penkiasdešimt metų nu-tapytos P. Breigelio Jaunesniojo kopijos. Mokslininkės manymu, be galo įdomu yra tai, kad sūnus labai nuosekliai perėmė tėvo me-no suvokimą (reikia turėti omenyje, kad Brei-gelis Vyresnysis mirė, kai Breigeliui Jaunes-niajam tebuvo penkeri metai). M. A. Sullivan domina pats Breigelio Vyresniojo kūrybinis procesas, kurį mokslininkė bando rekonstruo-ti remdamasi originalo ir kopijų skirtumais. Straipsnio autorė daug dėmesio skiria pakitu-siam visuomeniniam kultūriniam kontekstui aptarti, o ypač – patarlės vaidmeniui vienu ir

kitu laikotarpiu įvertinti. Mokslininkė skrupu-lingai atidi pakitusioms vizualinėms detalėms, spalvoms bei kompoziciniams drobėse vaiz-duojamų scenų skirtumams.

Profesorės Yoko Mori (Japonija) straips-nyje „*Ji savo vyrą gaubia mėlynu apsiaustu*: Žmonijos kvailybių pasaulis patarlių mene“ į Breigelio *Nyderlandų priežodžius* žvelgiama socialiniu aspektu: tiriama, kaip patarlių bei priežodžių pasaulyje parodoma flamandų žmo-nos ir vyrai. Nagrinėjamos keturios šios tema-tikos olandų patarlės, pavaizduotos P. Brei-gelio Vyresniojo *Nyderlandų priežodžiuose*, o daugiausia dėmesio skirta mėlyno apsiausto įvaizdžio ikonografinės prasmės aiškinimui-si. Scena su mėlynu apsiaustu pavaizduota pa-veikslo centre ir, kaip minėta, yra viena svar-biausių jo detalių. Beje, antrojoje XVI a. pu-sėje apskritai visos patarlių graviūros arba paveiksai vadinti *Blauwe Huyck* ‘*Mėlynas apsiaustas*’, ir net buvęs nusistovėjęs ikono-grafinis modelis, kai paveikslo centre vaiz-duojama ši scena. Mokslininkė aptaria šito motyvo vaizdavimo ypatumus, šios scenos veikėjų bruožus Breigelių paveiksluose (čia akivaizdus skirtumas tarp seno sukriūšio vyro su lazdele ir jaunos žavios žmonos; Brei-gelio Jaunesniojo kopijose pora pavaizduota kiek kitaip, ir amžiaus skirtumas ne taip krin-ta į akį). Mokslininkė nagrinėja šį įvaizdį ir ankstesniuose kūriniuose (vienas seniausių pavyzdžių – flamandų gobelenas iš XV a. pa-baigos), ir įvairiuose XVI a. dailininkų darbuo-se: atkreipia dėmesį į vyro ir žmonos amžių, veido išraišką, pozą ir pan. Išsamiai aprašo-mos simbolinės mėlynos spalvos reikšmės.

Markas A. Meadow (JAV) straipsnyje „Sąmojis ir išmintis Breigelio patarlių graviū-rose“ teigia, kad patarlės bei priežodžiai yra dažniausi Breigelio Vyresniojo kūrybos ele-mentai, kaip, beje, ir viso flamandų meno anks-tyvųjų naujųjų amžių laikotarpiu. Autoriaus manymu, į *Nyderlandų priežodžių* originalą reikėtų žiūrėti ne kaip į moralą ar pamokslą, kur kiekvienas posakis jungiasi į visuotinį tei-ginį apie žmonijos kvailybę bei tuštybę, o vei-kiau kaip į savotišką pieštinį patarlių rinkinį. Sunku būtų, mokslininko manymu, tokiam di-deliam rinkiniui priskirti vieną didaktinį teigi-

nį. Ir vargu ar teisinga patarlių „absurdiškumą“ laikyti viso paveikslu skiriamuoju požymiu ir teigti, kad paveikslu pasmerkiamas žmogaus kvailybė. Prieš imdamasis nagrinėti *Nyderlandų priežodžių* įvaizdžius, M. A. Meadow aptaria keletą iš daugelio patarles bei priežodžius vaizduojančių Breigelio graviūrų (pvz., *Didelė žuvis ryja mažą žuvį, Apsirijimas iš ciklo Septynios didžiosios nuodėmės*). Ėmėsis nagrinėti *Nyderlandų priežodžius*, M. A. Meadow, pasitelkęs Erazmo Roterdamiečio patarlių rinkinį „Adagiorum Chiliaedes“, nagrinėja patarlių daugiareikšmiškumo niuansus ir ieško argumentų savo teiginiam pagrįsti.

Meno istorijos profesorius Davidas Kunzle savo straipsnyje aptaria karo motyvus Breigelio *Nyderlandų priežodžiuose*. Dar ankstesniuose darbuose rašęs pasaulio aukštyn kojomis tema, tyrinėtojas ir ši straipsnį pradeda nuo šio motyvo nagrinėjimo. Jo manymu, XX a. lyg ir radosi tendencija Breigelio *Priežodžių* ciklui lipdyti *Pasaulio aukštyn kojomis* pavadinimą. Straipsnio autoriaus manymu, tai nėra tikslu. Pasaulis aukštyn kojomis – atskira tema arba temų sistema, turinti išskirtinę savo istoriją, tai tarsi ideologinis piltuvus didžiuliam patarlių bei priežodžių masyvui. Kitaip tariant, pasaulis aukštyn kojomis turi struktūrą, paprastą ir nelanksčią, ir ideologiją, potencialiai griaujamą; patarlės, paimtos kaip visuma, to neturi. Mokslininkas randa svarių estetinių ir intelektualinių priežasčių, kodėl Breigelis savo *Priežodžiuose* vengia vaizduoti pasaulį aukštyn kojomis. Pasak D. Kunzle, labiausiai dailininkui rūpėjo skrupulingai laikytis realizmo ir veikėjus, daugiausia valstiečius, jis nutapė užsiimančius tokia veikla, kokia būtų realiai galima kaimo gatvėje. Breigelis vaizduoja kelis Žemės rutulius, jais parodydamas, kad *Priežodžiuose* pavaizduota kvailybė gali apversti pasaulį aukštyn kojomis, tai yra jį sujaukti, tačiau pažodžiui tai nereiškia „aukštyn kojomis“ – dailininkas nevaizduoja pasikeitimo vaidmenimis tikrąja to žodžio prasme (pavyzdžiui, jo didelė žuvis ryja mažą žuvį, o ne atvirkščiai, kaip būtų pasaulyje aukštyn kojomis). Vis dėlto ši tema neišvengiama kalbant apie patarles bei prie-

žodžius. Autorius kelia mintį apie tai, ką, anot jo, dauguma mokslininkų seniai įtarė, bet uoliai neigė – dailininkas savo kūrinuose atvirai, žinoma, neskelbdamas erezijų ir maišto, išreiškia tvirtą opoziciją ir sielojasi dėl žiaurių represijų bei karo, kuriuos į Nyderlandus atnešė ispanų administracija. Tokią hipotezę patvirtintų ir tas faktas, kad Breigelis tapė remdamasis E. Roterdamiečio „Patarlėmis“ (1500), o šios, kaip rašo Margaret Mann Phillips, „pasaulio šviesą išvydo kaip politinis dokumentas, išpuolis prieš valdžios prievartą bažnyčioje ir valstybėje... karas prieš karą“*. Toks teiginys skatina ieškoti Breigelio *Priežodžiuose* politinių ir antikarinių prasmų. D. Kunzle pripažįsta, kad karas nėra dažna patarlių tema ir nėra svarbiausias dalykas Breigeliui tapant patarles. Vis dėlto, mokslininko manymu, Breigelio *Nyderlandų priežodžiuose* karo yra, ir gana pagrįstai galima teigti, jog lyg šiaip sau šarvais aprengtos figūros, kurios paprastai šarvų nevilki, rodo dailininko ypatingą priešišumą karui. *Nyderlandų priežodžiuose* nematyti kareivių ir nėra tokių personažų, kuriuos būtų galima sieti su konkrečiomis patarlėmis apie karą. Tačiau trys veikėjai pavaizduoti su šarvais, ir tyrinėtojas, norėdamas įminti pavaizduotų scenų semantiką, apžvelgia visus šarvuotus Breigelio kūrinių personažus. Pasak D. Kunzle, šarvai Breigeliui, kaip ir jo pirmtakui Hieronymui Boschui, nors visų pirma asocijuojasi su profesionaliuoju karu, reiškia blogį plačiaja prasme.

Semantiniam tyrimui mokslininkas pasitelkia ir vėlesnes patarlių bei priežodžių publikacijas, kuriose išskirtos teminės karo grupės. Tapydamas Breigelis veikiausiai rėmėsi tokiomis „karinėmis“ patarlėmis, kur karo metaforos vartojamos kokiam nors socialiniam reiškiniui, elgesiui apibūdinti, o ne tomis, kuriose kalbama apie išskirtinai su karu susijusius veikėjus ar veiksmus.

Mokslininkas atkreipia dėmesį, kad Breigelio Jaunesniojo tapytose kopijose karo tema labiau neakcentuojama, tačiau po keleto metų Sebastiano Vrancxo paveiksle *Priežodžiai* tokių elementų matyti jau daugiau.

* Margaret Mann Phillips. The Adages of Erasmus. Cambridge, 1965, p. 35.

Profesoriaus Malcolmo Joneso (Didžioji Britanija) straipsnio „Smuikininkai ant stogo ir vienuoliai su lapės uodegomis: pastabos apie Davido Tenierso *Nyderlandų priežodžius*“ pagrindinis objektas – mažai tyrinėtas Davido Tenierso Jaunesniojo paveikslas *Nyderlandų patarlės* (1646–1647). Akivaizdu, kad paveikslas nutapytas pagal Breigelių *Flamandų priežodžius*, ir tai nieko keista, be visa ko, turint omenyje, jog Breigelius ir Teniersus siejo giminytės ryšiai. Autorius savo tyrinėjime aptaria konkrečius paveiksle pavaizduotus įvaizdžius, lygina su Breigelio, aiškinasi jų semantiką. Itin išsamiai aptartas mušimo lapės uodega motyvas, pateikta daug šio įvaizdžio kitų dailininkų pieštų iliustracijų. Lapės uodega laikyta tradicinių su šiuo gyvūnu susijusių neigiamų savybių (klastingumo, suktumo, gudrumo) simboliu. Kai kuriuose iš ankstyviausių piešinių uodega piešiama pririta prie lazdelės ir ją laiko kvailys arba juokdarys. Būti užgautam juokdario „skeptru“ reiškė pažeminimą ir gėdą. Ko gero, tą patį reiškė ir plekštelėjimas rykštele su lapės uodega. Ankstyviausias šio motyvo įprasminimo mene pavyzdys – iš XV a. pabaigos (vaizduojama lapės uodega vyrą mušanti žmona). Labiausiai straipsnio autorių domina tie atvejai, kai lapės uodega muša vienuolis ar nuodėmklausys (taip atliekama fizinė baismė). Įdomiausia, kai nusidėjėlio vaidmenyje atsi-

duria vienuolė. Vėlyvaisiais viduramžiais ir ankstyvaisiais naujaisiais amžiais lapės uodegos simbolis turėjęs erotinės konotacijos. Tai, kad žodžiu *Rute* vokiečių šnekamojoje kalboje vadinta ir gyvūno uodega, ir vyro lyties organas, galėję prisidėti, o gal net, spėja autorius, duoti pradžių šio įvaizdžio atsiradimui. M. Jonesas supažindina ir su kitais metaforiniais siužetais, kuriuose vartojamas lapės uodegos įvaizdis, ieško galimų jų interpretavimo niuansų.

Wolfgango Miederio baigiamajame ir, galima sakyti, viso tomo medžiagą apibendrinančiame straipsnyje glaustai pateikiama ne tik patarlių ikonografijos istorija nuo pačių ištakų, bet ir apskritai patarlių skelbimo bei iliustravimo istorija.

Susižavėjimas tradicinėmis metaforomis akivaizdus jau nuo vėlyvųjų viduramžių ir nusitęsęs į XVII a., tačiau neabejotina, kad itin aktyvus domėjimasis patarlėmis bei priežodžiais, kaip „spalvingais kalbiniais žmonių elgsenos ženklais“, didžiausią pakilimą pasiekė Renesanso laikotarpiu. XVI a. pelnytai gali būti vadinamas patarlių aukso amžiumi. Autorius siekia parodyti, kaip šis patarlių iliustravimo žanras plėtojosi vėlesniais šimtmečiais, ir ypač daug dėmesio skiria dabartiniams laikams. W. Miederio teigimu, ši ypatinga meno forma ne tik nenunyko, bet kuo puikiau siai gyvuoja ir mūsų laikais.

Dalia Zaikauskienė

M. Γ. Μεράκλης. Η σινηγορία της λαογραφίας. Αθήνα: Ίδρυμα Αγγελικής Χατζημυκάλη, 2004. – 187 p.

Michailo Meraklio „Tautosakos apolo-gija“* – tai knyga apie folkloristikos praeitį ir dabartį bei jo sąsajas su istorijos, antropologijos ir sociologijos mokslais.

---

* M. Meraklis (g. 1932) – tautosakininkas ir filologas. Studijavo Atėnų universiteto Filosofijos fakultete bei Getingeno universitete. Nuo 1975 m. dėstė tautosaką Joaninų universitete; buvo Filosofijos fakulteto dekanas bei šio universiteto rektorius. Nuo 2000 m. profesorius emeritas.

Knygoje pateikta medžiaga leidžia pa-lyginti, kaip plėtojosi tautosakos mokslas ir koks jo likimas daugelyje Europos šalių, tokių, kaip Prancūzija, Danija, Belgija, Ispanija, Lietuva, Vengrija, Turkija ir kitos. Kiekvienai šaliai skirtas atskiras skyrius, kuriame

---

1990–1999 m. profesoriavo Atėnų universiteto Pedagogikos fakulteto Vidurinio lavinimo katedroje. Graikijos tautosakininkų draugijos ir Graikijos filologų sąjungos pirmininkas.